

Az elnök bejelentése után Laval lépett a szószékre. A francia miniszterelnök beszédét rendkívül nagy érdeklődés előzte meg. A kiküldöttek és a nagyközönség részére fentartott padosok zsufolásig megteltek és az egész terem feszült figyelemmel kísérte Laval szavait.

Laval azzal kezdte beszédét, hogy a mostani súlyos időben, amikor mindenkinél vállaltnia kell a felelősséget, kötelessége, hogy hallassa Franciaország szavát. Franciaország híven kitart a népszövetségi alapokmány mellett és nem mulasztja el kötelezettségeit. A Népszövetség az emberek ezen vedeléséből született meg és a romokon építették föl azzal a rendeltetéssel, hogy megakadályozzák a háború visszatérését. Franciaország lelkesülten csatlakozott a Népszövetséghez. A népek együttműködésébe vetjük reményünket és fennem hirdetjük a Népszövetségbe vetett hitünket. Az együttes biztonság tételét valljuk továbbra is. Ha megtagadnók az alapokmányt, megtagadnók eszményünket. Érdekeink is ellentmondanak ennek.

„Franciaország gyűlöli a háborút“

A francia miniszterelnök a továbbiakban az angol külügyminiszter beszédével foglalkozott. Hoare beszédéből kitűnt — mondotta — hogy Anglia fentartás nélkül csatlakozni akar az együttes biztonság rendszeréhez. Ezt a bejelentést elsősorban Franciaország fogadja megelégedéssel. Nincs egyetlen más állam sem, amely jobban felmérhetné e bejelentés fontosságát. Ez a kötelezettségvállalás fordulópontot jelent a Népszövetség történetében.

Laval ezután a londoni tárgyalásokat ismertette. Február 2-án Londonban — mondotta — az angol és a francia kormány közös gyakorlati programot állapított meg. Noha sok akadály gördült végrehajtása elé, mégis biztam ennek végrehajtásában.

Franciaország — folytatta Laval — nem fél a háborútól. De gyűlöli a háborút és elszánt békeakarattal áll elő. Mi a békét akarjuk mindenki számára és mindenki együttműködésével.

Bók Mussolini felé

A római egyezmények után bizonyos megindulás fog el most, amikor foglalkoznom kell azzal az ellentéttel, amely olyan súlyosan nehezíti a népszövetségi közgyűlésre. Január 7-én Rómában Mussolini és én rendeztük mindazokat a kérdéseket, amelyek ellentétet idézhetnek fel közöttünk. Stresában, ahol a brit kiküldöttekkel együtt találkoztunk Mussolinival, Mussolini ugyanilyen odaadással szolgálta a béke ügyét. Tudom, hogy Mussolini kész folytatni ezt az együttműködést, éppen ezért nem riadtam vissza semmiféle erőfeszítéstől abban a legfőbb kísérletben, amelyet a Népszövetség Tanácsa a kibékítés érdekében tesz. Megelégedéssel mondhatom, hogy teljesítettem kötelességemet, mint a Népszövetség tagja és fentartottam a baráti viszonyt.

Hitvallás a béke mellett

Beszédének befejező részében Laval annak a reményének adott kifejezést, hogy a tanács rövid időn belül megfelelhet békítő szerepének. Kétségtelen, — folytatta — hogy kemény a feladat, de ragaszkodom ahhoz a hitemhez,

Ha Olaszország mégis háborút kezd...

Párizs, szeptember 13. (A Magyarország tudósítójától.) A déli lapok legnagyobb része elismeréssel ír Laval miniszterelnök ma déli előtti genfi beszédéről.

Genfben jelentik ma déli kelettel, hogy ottani beavatott körökben tegnap az a hír terjedt el, hogy az ötös bizottság ma délig elkészíti a tanács elé terjesztendő jelentését és azután a tanács fel fogja hívni az olasz kormányt, hogy nyilatkozzék róla. Időközben azonban az ötös bizottság tagjai, akik visszaritadtak attól, hogy tárgyalásukat negatív eredménnyel zárják le, arra az elhatározásra jutottak, hogy a jelentés benyújtását két nappal elhalasztják.

Voltak nehéz pillanatok...

Voltak olykor-olykor nehéz pillanatok és megtörtént, hogy Genfben tényleges csalódások érték bennünket. A Népszövetségbe vetett hitünk azonban mégsem gyengült soha. Franciaország képviselőit semmiféle nehézség sem csüggesztette el és szívós kitartással mindig azon munkálkodtak, hogy erősítsék a Népszövetség erkölcsi tekintélyét és megadják neki az eszközöket a cselekvésre.

Laval hangoztatta ezután, hogy Franciaország mindig védelmezője volt az együttes biztonság gondolatának. Franciaország politikája — mondotta — teljes egészében a Népszövetségben alapul. Valamennyi szerződésünk, amelyet kötöttünk, mind Genfben keresztül vagy Genfben vezet: Locarno, a kisanatantl kötött szerződések, a Szovjet-Oroszországgal kötött szerződés és a római megállapodások.

Ha Genf esorbát szenved, esorbát szenved saját biztonságunk is.

hogy nem kétségbeesett feladattal van dolgunk. Az ötös bizottság kebelében megvizsgáljuk mindazokat a javaslatokat, amelyek alkalmasak arra, hogy kielégítsék Olaszország jogos igényeit addig a mértékig, ameddig azok teljesítése összeegyeztethető egy másik népszövetségi tagállam felségjogával.

Vegye tudomásul mindenki, hogy Franciaország és Anglia között nincs semmiféle eltérés a békés megoldás tényleges felkutatásában. Ennek az évnak a során olyan nehézségekkel találkozunk, amelyek leküzdhetetlennek látszottak, mégis sikerült azokat rendeznünk. Amit sikerült megtennünk tegnap, azt vajon megtehetjük holnap is? Valamennyiünket köt a Népszövetség alapokmánya. Franciaország nem fogja magát kivonni kötelezettségei alól.

Laval miniszterelnök beszédét a népszövetségi kiküldöttek élénk tetszéssel és tapsal fogadták.

India és Dél-Afrika szava

Laval után Agha Khán, India képviselője emelkedett szólásra és bizalmát fejezte ki a Népszövetség iránt.

Te Water, a délafrikai állam képviselője szólalt fel ezután.

— A délafrikai nép, — mondotta — amely közvetlen érintkezésben áll Afrika egész lakosságával, aggodalommal tekint az olasz—abesszín viszállyra és annak megoldása elé. Aggódik az egyetlen afrikai szabadállam függetlenségéért, amelyet a megsemmisülés veszélye fenyeget. Népünk a békés megoldást kívánja. Ha sérelem vagy igazságtalanság történik, azt soha nem fogjuk elfelejteni.

Te Water Mussolinihez intézett közvetlen megkeresésével fejezte be beszédét, arra kérve Mussolinót, hogy most a 11. órában mondjon le arról a szándékáról, hogy fegyveres beavatkozással valósítsa meg terveit.

A közgyűlés ülését ezután szombaton délelőtt 11 órára halasztották.

A Népszövetségi Tanács ülését ma, pénteken délután öt órára összehívták. A tanácsülés napirendjét még nem állapították meg.

A bizottság előbb meg akarja várni, hogy milyen visszhangra talál Rómában Laval mai beszéde és hogy Mussolini hajlandónak mutatkozik-e a közvetítő javaslat elfogadására.

Olyan körökben, amelyek ismerik a Quai d'Orsay intencióit, azt a felvilágosítást adták a Magyarország tudósítójának, hogy ha Olaszország a szó igazi értelmében megszerzi a Népszövetség alapokmányát, akkor a tanács rosszalását fogja kifejezni, természetesen Franciaország hozzájárulásával, de azután a francia kormány igyekezni fog oda hatni, hogy ha megtörtént intézkedések alkalmazására kerül a sor, azok csak gazdasági és pénzügyi térre szorítkozzanak.

Egy különös választás

A bátmonostori szavazatszedő bizottsági elnök bűnpöre Baján

Baja, szeptember 13.

(A Magyarország tudósítójától.) A Magyarországi tudósítójától. A bajai törvényszék Linzer-tanácsa ma felelősségre vonta Major Sándor 27 éves bátmonostori tanítót azért, mert mint a bátmonostori szavazatszedő küldöttség elnöke a tavasszal különböző törvénytelen ségekkel megakadályozta, hogy mintegy 250 ellenzéki szavazó a szavazóhelyiségbe jusson és leszavazhasson. Ezenkívül más választási büncselekményeket is hozott fel az ügyészség a vádiratban a tanító ellen.

A tárgyalás megnyitása után kiderült, hogy Major Sándor vádlott nem jelent meg. A zsűfolt teremben nagy felzúdulás támadt s a megidézett mintegy 100 tanu izgatottan kiabált.

Ekkor felállt Knézy Lehel dr. ügyvéd, a NEP vármegyei párttitkára. Major védője és hatósági orvosi bizonyítványt mutatott be a törvényszéknek, amely szerint Major Sándor ideggyengeségben, súlyos betegnek fekszik és nem tud a tárgyaláson megjelenni.

Amikor az elnök felolvasta az orvosi bizonyítványt, még nagyobb zaj támadt a tanuk között, kiabáltak: »Semmi baja sincs, otthon van, tegnap sétált, kerékpározott, tessék elővezetnie!« Parcsetics József ügyvéd, Mojzes János képviselője, előterjesztést tett a törvényszéknek, hogy törvényszéki orvossal vizsgáltsák meg a vádlottat. Mojzes János autóján Haranghy törvényszéki orvos kiment Bátmonostorra, megvizsgálta a tanítót, majd behozta magával az autót a tárgyalásra. Itt Haranghy dr. kijelentette, hogy Major neurastheniás ugyan, a tárgyalás azonban nem árt egészségének.

A tárgyalást megkezdték s az elnök megkérdezte:

— Hogy lehet az, hogy ön lett az elnöke a szavazatszedő küldöttségnek, holott a névjegyzékbe felvéve nincs

és nincs szavazati joga sem?

A vádlott azt válaszolta, hogy ezt nem tudja.

Az elnök megállapítja, hogy sorsrúzás döntötte el, hogy a kormánypárti vagy az ellenzéki szavazókkal kezdjék-e a szavaztatást. A sorsrúzást a vádlott eszközölte.

Az elnök kérdésére a vádlott tagadja, hogy megjelölt volna a sorsrúzásnál a Nep. céduláját, hogy azt húzhassa ki elsőnek.

Az elnök erre megállapítja, hogy nem neki kellett volna lebonyolítani a sorsrúzást.

Major elmondotta még, hogy félt a választók összeverekedésétől, ezért szavaztatta le előbb a kormánypártiakat. Hivatkozott arra, hogy az 1931-ben történt választás alkalmával véres incidens volt Bátmonostoron, nem akarta, hogy ez megismétlődjék.

Az elnök erre nyomban megállapította, hogy ez a védekezés teljesen hamis, mert 1931-ben tényleg volt ugyan egy véres incidens, de az semmi összefüggésben nem volt a választásokkal.

A továbbiak során a vádlott tagadta, hogy a kormánypárti szavazók leszavazása után a 250 főnyi ellenzéki szavazócsoporthoz csendőrökkel szétkergette volna és hogy a szavazásnál az időt húzta volna. Azt is tagadta, hogy a szavazási záróra után kihirdette, hogy több szavazás nem lesz s amikor emiatt zúgolódtak az emberek, csendőrökkel csináltatott rendet.

Az elnök megállapítja az iratokból, hogy a királyi ügyész a helyszínen 300 embert hallgatott ki s ezek a tanuk mind terhelő vallomást tettek.

Ezután megkezdődtek a tanukihallgatások.

Az első tanu Németh István bátmonostori kispápa, a kispapadart bírói embere, ő jelentette fel a tanítót a választási büncselekmények miatt. A tárgyalás tart.

A világ ezer orvosa megkezdte budapesti kongresszusát

(A Magyarország tudósítójától.) Ma reggelre a legtöbb országból megérkeztek a nemzetközi dermatológiai kongresszus tagjai. A magánorvosokon kívül állami, egyetemi és tudományos társaságok hivatalos képviselői is érkeztek.

A nagyobb államok hivatalos képviselői között szerepelnek Franciaországból Gougerot, Cavaillon és a 80 esztendőes Darier János, ő magyar származású, gyermekkorában került Párizsba, a világ egyik legnevesebb tudósa lett. Olaszországból Truffi, Tommasich, Pasini, Mariani és Porcelli, az Egyesült Államokból Cole, Pa'rugi és négy társuk, Japánból Toiama, Németországból Zieler. Összesen mintegy 700-an érkeztek a különböző európai és tengerentúli országokból, többek között Egyiptomból, Argentínából és Marokkóból is. A kongresszus elnöke Nékám Lajos egyetemi tanár.

Ma délelőtt kilenc órák a Tudományos Akadémia négy üléstermében megkezdődtek a bizottságok tudományos ülései. A legfontosabb bőrgyógyászati problémákkal foglalkoztak. Döntő határozatot is hoznak egyik-másik értekezleten. Ezek az ülések két napig tartanak az Akadémián, utánuk pedig vasárnap délelőtt kilenc órák a parlament kupolacsarnokában lesz az ünnepélyes megnyitójuk a kormány, a főváros, a diplomáciai testületek és a hatóságok képviselőinek jelenlétében.

Hétfőtől kezdve úgy a Vigadó négy termében, mint az Akadémia négy termében folynak a tudományos előadások és péntek estig tartanak.

Ma délelőtt a lipcsei Rille, a newyorki Fochs, a párizsi Cougerot, a londoni Sir

Graham Little és a debreceni Neuber elnöklésével voltak ülések.

A nemibetegségek elleni konferencia elnöke, Neuber Ede debreceni egyetemi tanár, a Magyarország tudósítója előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A nemibetegségek elleni konferencián a kultúrallamok legkiválóbb képviselői jelentek meg. Értékes előadásaikkal és hozzászólásaikkal a nemibetegségek elleni küzdelem legfontosabb kérdéseivel foglalkoznak. Az előadások és viták túlnyomó részében a megelőzést állították előtérbe. Cavaillon, az antiveneréus unió főtitkára (Párizs) szavaival élve: »A jó vadász nem várja be a vadat, hanem maga keresi fel«. A nemibetegségek terén megtörtént fertőzés után fel kell kutatnunk a fertőzés forrását, amíg az ugyanaból a fertőzési göcökből származó betegségeket meg nem találtuk.

— A megelőzés legfontosabb teendője a nemibeteg gondozók kezében van és ezek a régi intézményekkel szemben nemcsak gyógyító munkát végeznek, hanem jelenlény gondozást is, vagyis figyelik a beteg további sorsát, sőt a hozzátartozók egészségi állapotát is. Különösen nagy érdeklődést keltett a világrahozott szifilisz megelőzésének tárgyalása, úgyszintén a házasság előtti vizsgálatok, illetve a tanácsadás kérdése. Véleményem szerint a nemibetegség elleni nemzetközi konferencia a hazai küzdelemre nagyon termékenyen fog hatni, mert a külföldi államokban máris bevált eljárásokat és rendeleteket ismertettek és ajánlották.

A kongresszusnak a magyarokkal együtt mintegy ezer tagja van. A kongresszus tagjai felhasználják budapesti tartózkodásukat arra is, hogy megtekintsék a főváros idegenforgalmi értékeit. Különösen érdeklődnek Aquinum és az új ásatások iránt Esztergomban. Mindezeket meg fogják tekinteni. A kongresszus után kirándulnak a Balaton mellé, Mezőkövesdre és a három egyetemi városba, Pécsre, Debrecenre és Szegedre.